

JARDINS I PARCS A REUS

V

DONADA la importància que tant en la part ornamental com higiènica tenen, en la moderna urbanització dels pobles, els parcs, jardins i avingudes, es fa necessari, d'una manera quasi indiscutible, la reorganització i creació de les dites plantacions-tipus, en la nostra ciutat.

Tots haurem ben observat el contrast excel·lent que quasi sempre formen les plantacions amb l'arquitectura, i d'una manera especial els jardins, i això és causa de què encara siguin més necessaris tots ells. No per això aquest contrast, aquesta solució amb l'arquitectura serà sempre empleada amb èxit i en el seu precís i bell indret.

De quina manera, doncs, té d'emplaçar-se la vegetació?

De les dues tendències o aplicacions de la jardineria, la higiènica i l'ornamental, deixarem de parlar de la primera per a prestar més atenció a la segona, que és la que té més íntima relació amb l'arquitectura.

Per a aconseguir un efecte artístic precís a saber com i on és necessària aquella vegetació.

Sovintment s'emplea, amb bastant d'èxit, en les *vil·les*. Però com més s'atansen aquests motius ornamentals als nuclis de la ciutat i, d'una manera especialíssima, als edificis monumentals, més difícil es fa el seu emplaçament, tenint en compte el fi perseguit de visualitat i valor artística.

Es pot establir per principi que la vegetació no deu tapar els edificis. Això no és més que repetir una de les regles de l'arquitectura dels jardins del segle XVIII.

A què vé una plaça feta per a dar més visualitat als edificis si ella està enfarfegada d'arbres? Es deurien suprimir aquests en la realitat?

D'obeir-se a seques aquest principi i tal com avui són fetes les ciutats, s'acabaria amb aquestes plantacions; però bo serà observar un cas com el de l'Hôtel Ritz, a Barcelona, on els plàtans que prenien la vista a l'edifici han sigut arrencats i urbanitzat l'encreuament dels carrers, en el xanflà, amb una font decorativa. Encara més interessant és la forma que s'ha assajat d'espurgar els plàtans a Barcelona, en els carrers de Mallorca i Diputació, per a no tapar les construccions de dits carrers. S'han escapçat els plàtans, deixant-los extremadament baixos de copa i el brançatge quasi a plom de la soca en la part dels edificis, donant així extensió a les rames que tendeixen a ombrejar el pas central. Tot això vé a corroborar aquell principi.

No hi ha cap dubte que el fullatge fa perdre visualitat als edificis; i prova d'això és que totes les fotografies d'edificis importants són preses durant l'hivern, a fi de què solament el brançatge pugui fer nosa. I potser és degut a lo mateix, que alguna vegada es prefereix el dibuix a la fotografia, ja que en el dibuix es poden fer desaparèixer els arbres.

Es precis, doncs, mirar de no tapar amb els arbres les arquitectures de valor; és necessari en cada cas procedir amb mires al bon gust i no deixar-se portar per formes d'un ús, si bé fàcil, d'una nul·la valor artística. No hem de fer cas de lo que ens ensenyen els geòmetres moderns, els virtuoses de la mitja cana i del compàs.

* *

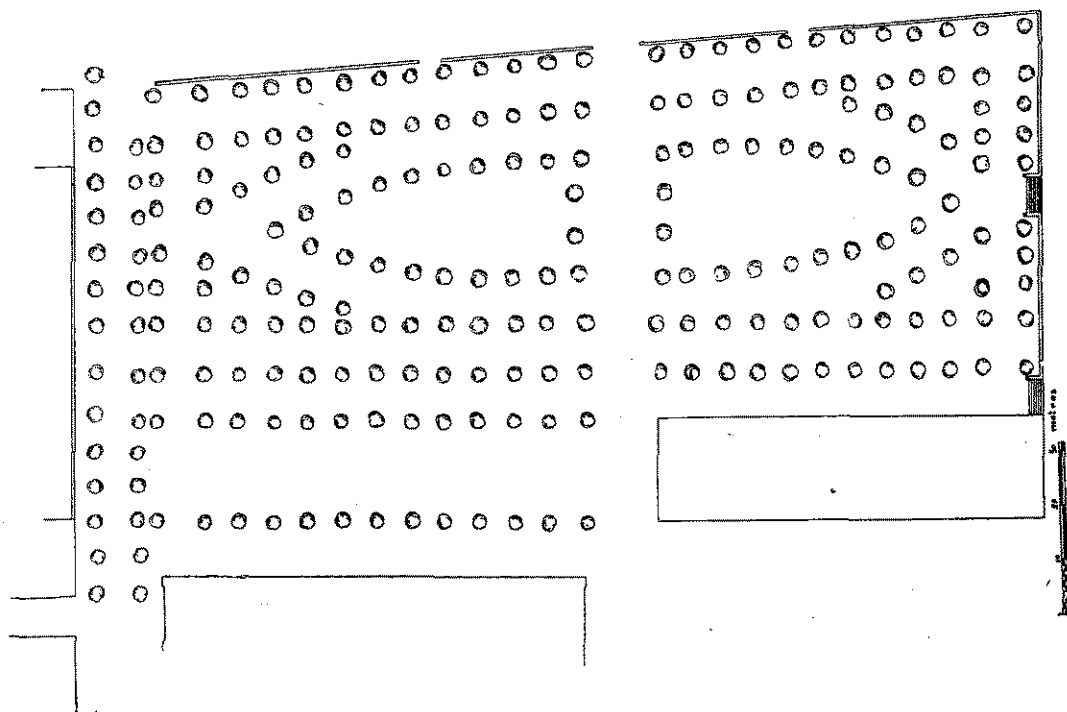
Dintre de la nostra vida moltes coses, en virtut del temps, i d'una manera especial de les costums, s'han canviat sense poguerles evitar, i d'elles, les que tenien relació amb les formes arquitectòniques, han fet modificar de tal faisó la manera de ser d'aquestes, que algunes fins han perdut la importància i valor que tenien temps passats. Això té d'haver produït un canvi en el

punt d'obrir del constructor de la ciutat moderna, veient-se obligat a renunciar a no pas pocs motius arquitectònics, depenent l'èxit de la reorganització o amotllament de la ciutat, de la forma en què es basi l'adaptació a les noves costums. Si no fos així, l'èxit no fóra ni decisiu ni de durada. No és difícil veure que els temps han canviat molt.

Què hi farem si avui els aconteixements

També hi ha contribuït l'actitud mansa dels directors de la ciutat en formosejar-les, fent que la sensibilitat del poble, que no hi és indiferent, acabés per distreure's d'aquella visió xavacana, o quant menys poc artística, d'arreglendar i inquirir els arbres, i encara sense pensar en altres tipus d'arbres d'ombra que la plàtana.

L'augmentar les ciutats en població, ha sigut causa de què es mercadegés més

Plaça de la Llibertat.—Planta actual

i notícies són donats a conèixer al públic mitjançant els diaris, en lloc de ser cridats en determinats llocs de la ciutat per pregoners, com en temps de Grècia i Roma?

I, sense anar massa lluny: les fonts avui no serveixen més que una valor decorativa, ja que la gent se n'aparten per trobar-se canalitzada l'aigua fins als pisos.

Les festes populars, les festes de barris, les fires, les festes de Carnestoltes, les processons religioses i les representacions teatrals a l'aire lliure, dintre poc no seran més que un record. I és que amb els segles la vida popular s'ha retirat poc a poc dels carrers i places, sobretot d'aquestes últimes, perdent gran part de la seva importància.

Aquest allunyament pot haver produït a la gent un desconeixement de lo que deuria ésser una plaça ben feta.

amb el pam de terreny, anant l'edificació de cara a l'amuntegament de sers vivents en la moderna forma cúbica, donant a les façanes com més obertures millor, tot a fi d'intensificar el rendiment de la construcció.

Això ha produït una minva en la valor artística i una mala costum en el bon gust.

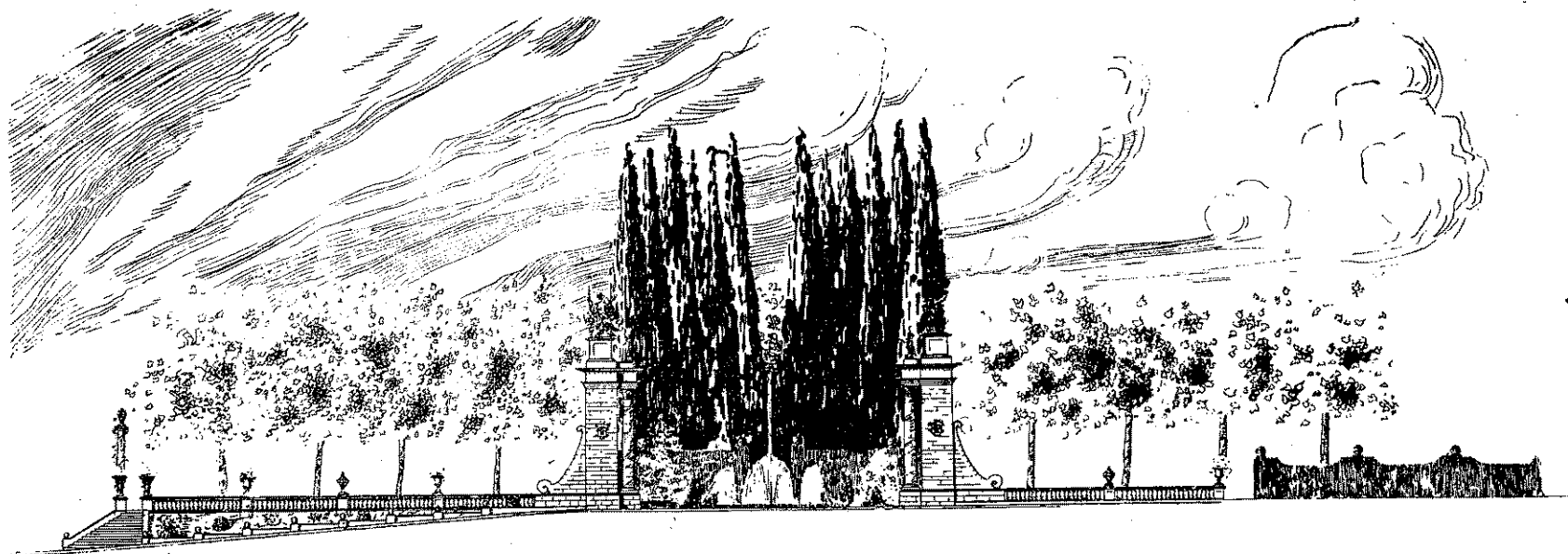
* *

Com corretgir aquests dos mals?

Molt hi pot fer la Junta Autònoma Local de Monuments, Parcs i Jardins, on hi figuren l'Alcalde President, president del CENTRE DE LECTURA, Arquitecte Municipal, Prior Arxiprest, Director de l'Institut, Pau Font de Rubinat, Antoni Pascual Cugat, Josep Simó Bofarull i un professor de primera ensenyança, totes elles persones de gran vàlua i prestigi. L'actuació d'aquesta Junta pot ésser profitosa. Farà quelcom?

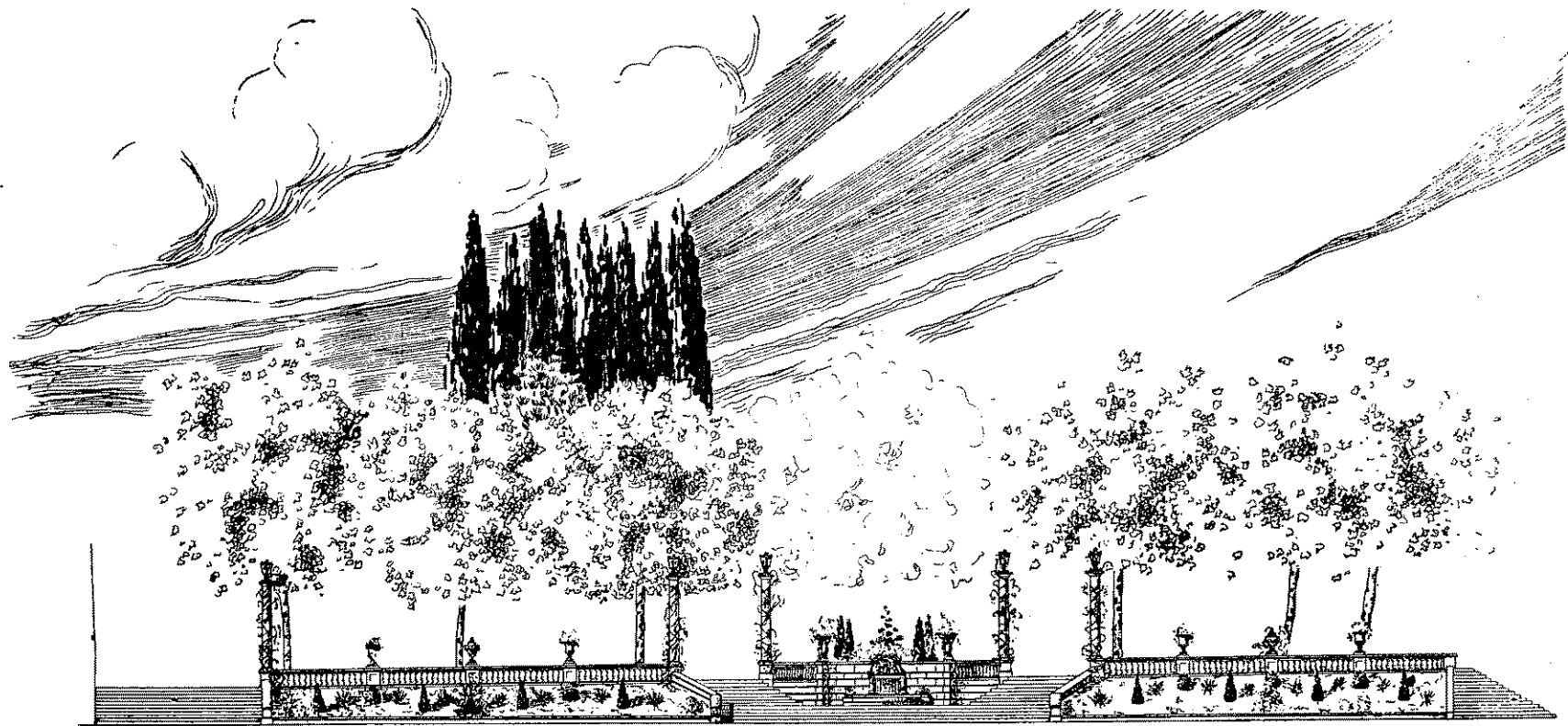
Aquesta Comissió i Junta, essent de mo-

JARDINS I PARCS A REUS

REFORMA DE LA PLAÇA DE LA LLIBERTAT

JARDINS I PARCS A REUS

REFORMA DE LA PLAÇA DE LA LLIBERTAT

numents, *parcs i jardins*, és de suposar que, *no havent-hi a Reus més que monuments*, anirà a la creació de jardins, al menys perquè pugui així estar ajustada al seu títol.

D'altra part, no es concebiria la finalitat del nomenament.

Els dits senyors que la componen, amb el plànol als dits, tenen de donar un cop d'ull als espais lliures que té la ciutat, i veuran quant tenen per fer. Sobretot on s'hi quedaran encantats serà en la ditxosa Plaça de la Llibertat, que compta amb més de 200 plàtans (no envà se'n diu Plaça dels Arbres), tots encarquerats i migrats de tants anys de patir seca; tristos i desairats de veure's solitaris, sense altra companyia que la del transeünt adalerat, que, gràcies a que fa dreuera, l'atravessa per anar a agafar el carril.

Aquesta plaça, pel seu emplaçament, per estar situada en una de les portes de Reus, és la primera que té d'urbanitzar-se. Hauria d'aterrar-se la paret que l'envolta en la part baixa, ja que només contribueix a fer ressaltar el mal gust; es podria obrir un pas a l'angle corresponent al carrer del Doctor Robert, fent-hi unes escalinates, així com eixamplant les altres, a fi de donar més visualitat i perspectiva, ja que la visual sempre, en aquesta façana, és en forma obliqua, suposant l'observador en moviment.

El desnivell avui adreçat per aquella pa-

ret podria salvar-se mitjançant una terrassa, coronant la part alta una balustrada. Solucionar bé les rutes més necessàries per a fer fàcil el trànsit i donar un aspecte monumental a l'entrada per la part del carrer de l'Estació del Nord.

Per a aconseguir això seria convenient situar masses de verd a últim terme, fent de fons a una font amb brollador i a l'entrada.

Podria emplaçar-se en l'interior del jardí un kiosc de begudes i altre de diaris, així com un urinari i waters.

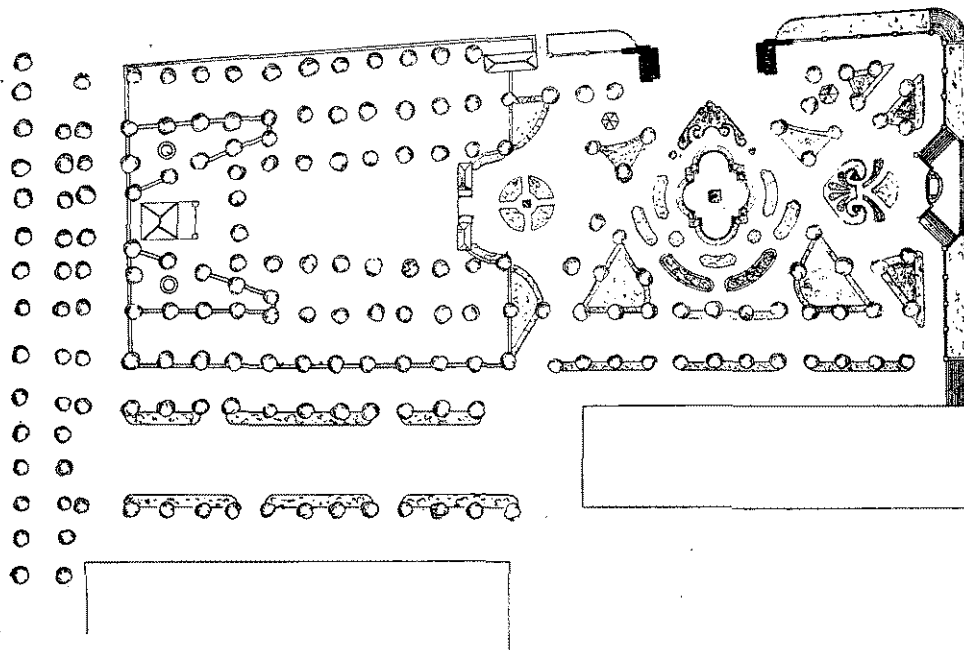
Tot això podria fer-se sense rebutjar bona part dels arbres en ella plantats.

L'altre meitat de la plaça podria urbanitzar-se per a construir un *tipus imperfecte* de jardins d'infant: Rodejat d'una tanca a base de verd, contindria lloc per a córrer la mainada, on hi podrien jugar al rescat o altre joc de gran moviment, així com en espai més reduïts, a altres jocs de menys individus, com a boles, al cercol, a bitlles, etcètera.

Contindria W. C., una font, una caseta, per al botiquí, lavabos, per a guardar-hi les eines, i altre per al guarda i porter.

Això reportaria la despesa d'unes mils pessetes, però portaria una empenta a la nivellació d'art cívic amb les demés ciutats catalanes, un apropament a la natura, medi de minvar la mortalitat, augmentar la moralitat i el goig i la salut dels ciutadans.

R. GUINART I CAVALLE

Plaça de la Llibertat.—Planta reformada